

6. K. 26
7/9659

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı: B.02.1.HZN.0.13.05.02-610/
Konu: Soru Önergesi

02.12.09* 51112

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi: 07.10.2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/9659-15869/34490 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile, Kocaeli Milletvekili Sayın Cevdet SELVİ tarafından tevcih edilen 7/9659 sayılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (4 Sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi: Başbakanlığa

**KOCAELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN CEVDET SELVİ'NİN
BAŞBAKAN SAYIN RECEP TAYYİP ERDOĞAN'A TEVCİH ETTİĞİ 7/9659
ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİ İLE İLGİLİ OLARAK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

SORU 1: Ailelerin, bankalara ve finans kurumlarına olan borçlarının yedi yılda yaklaşık dokuz kat artmasının sebebi nedir?

CEVAP 1:

TCMB verilerine göre 2002 yılı sonu itibariyle 6,5 milyar TL düzeyinde olan toplam tüketici kredileri ve kredi kartı hacmi 2009 yılı ilk on aylık dönemi itibariyle 120,2 milyar TL düzeyine erişmiştir. Kredilerin dağılımı incelendiğinde söz konusu dönemde en hızlı artan kredi kaleminin konut kredileri olduğu göze çarpmaktadır. Nitekim, 2002 yılında 662 milyon TL olan konut kredileri 2009 yılı ilk on ayında 43,3 milyar TL düzeyine yükselmiştir. Ferdi kredi bakiyeleri dikkate alındığında ise 2002 yılında 29.346 olan konut kredisi kullanan kişi sayısı, 2009 yılı Haziran ayı itibariyle 805.316 kişiye çıkmıştır.

Benzer şekilde söz konusu dönemde taşıt kredilerindeki hızlı artış da dikkat çekicidir. 2002 yılında 689 milyon TL olan taşıt kredileri 2009 yılı ilk on aylık döneminde 4,4 milyar TL düzeyindedir. Bu durum yurtiçi otomobil satışlarına yansımıştır. 2002 yılında sadece 91 bin adet otomobil satılmışken 2009 yılı ilk dokuz ayında 281 bin adet otomobil satılmıştır.

Konut ve taşıt kredileri dışındaki diğer kredilerde de yüksek bir artış gözlenmiştir. Uygulanan ekonomi politikaları sonucunda faiz oranları hızla gerilemiş ve kişi başına düşen milli gelir yükselmiştir. Bunun sonucunda tüketim ve tüketici kredi talebi artmıştır.

SORU 2: Yaklaşık olarak 875 bin kişinin, 3 milyar 107 milyon liralık icraya düşmüş kredi kartı borcu için yeniden yapılandırma yasasından faydalanmak üzere, BDDK verilerine göre başvuran borçlu kişi sayısının yüzde 4,5'ta, toplam borcunsa yüzde 6,4'ü civarında kalmasının sebebi nedir?

CEVAP 2:

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 5915 sayılı Kanun ve 5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'na eklenen Geçici 5'inci maddenin uygulaması ile, 31 Mayıs 2009 tarihi itibariyle temerrüde düşen kredi kartı

borçlarına yasada belirlenen şartlar uyarınca yeniden yapılandırma imkanı getirilmiştir. 31 Mayıs 2009 tarihi itibarıyla temerrüde düşen ve yeniden yapılandırma uygulamasından faydalanabilecek kredi kartı sayısı 1.301.000, kredi kartı sahibi sayısı 874.657 ve toplam borç tutarı 3 milyar 107 milyon TL'dir.

Yeniden yapılandırma uygulamasına ilişkin olarak bankaların müşterileri ile imzaladıkları protokoller ve protokolü bozan borçlulara ilişkin istatistikler, kredi kartı çıkaran Türkiye Bankalar Birliği üyesi 21 bankadan 2009 yılı Temmuz ayı itibarıyla derlenmeye başlanmıştır. Söz konusu verilere göre, Eylül 2009 dönemi itibarıyla yeniden yapılandırma protokolü imzalanan kredi kartı sayısı 509.253, kişi sayısı 458.424 ve borç tutarı 1 milyar 515 milyon TL'dir. Yeniden yapılandırma başvurusu yapan borçluların, başvuru yapma hakkına sahip borçlulara oranı yaklaşık yüzde 52,4 seviyesinde olup, yeniden yapılandırılan borç tutarının toplam borç tutarına oranı ise yaklaşık yüzde 48,8 seviyesindedir.

SORU 3: Türk-İş'in araştırmasına göre; 4 kişilik bir ailenin Ağustos 2009 itibarıyla aylık sınırı 741 TL, yoksulluk sınırı ise 2.413 TL'dir. 546,48 TL asgari ücretle çalışan yaklaşık beş milyon kişinin, bu gelirle ev kirası, ap. aidatı, elektrik, su, doğalgaz, telefon, ulaşım giderlerini ödedikten sonra çarşıya-pazara çıkıp alışveriş yapabileceğini ve borcunu ödeyebileceğini düşünüyor musunuz?

SORU 4: Yaklaşık 9 milyon civarındaki emeklilerimizden, %1,83 (11,36 TL) artışla ek ödeme dahil 632,60 TL aylık alan işçi emeklisinin, 468,35 TL aylık alan esnaf bağ-kur emeklisinin, 310,36 TL aylık alan çiftçi bağ-kur emeklisinin ve 823,77 TL aylık alan memur emeklisinin, bu gelirleri ile ev kirası, ap. aidatı elektrik, su, doğalgaz, telefon, ulaşım giderlerini ödedikten sonra çarşıya-pazara çıkıp alışveriş yapabileceğini ve borcunu ödeyebileceğini düşünüyor musunuz?

CEVAP 3, 4:

2003 Ocak-2008 Temmuz dönemi arasında TÜFE kümülatif olarak yüzde 93,6 oranında artmıştır. Buna karşılık düşük gelirli kesimin ücret ve maaşlarında enflasyonun oldukça üzerinde iyileşme sağlanmıştır.

Milyon TL	2002 Aralık	2009 Temmuz	Artış Oranı (%)
Net Asgari Ücret	184	547	197,3
En Düşük Memur Maaşı-Aile Yardımı Dahil	328	949	189,3
Ortalama Memur Maaşı- Aile Yardımı Dahil	508	1239	143,8
En Düşük Emekli Sandığı Emekli Aylığı	377	810	115,2
En Düşük SSK Emekli Aylığı	240	602	150,9
En Düşük Bağ-Kur Esnaf Emekli Aylığı	138	471	242,2
En Düşük Bağ-Kur çiftçi Emekli Aylığı	66	317	381,9
Kamu İşçi Ücretleri (Ortalama)	1.012	2.220	119,3
65 yaş Aylığı	24,5	87	254,2
Muhtar Aylığı	98	336	243,2

Kaynak: DPT, Maliye Bakanlığı, SGK

Son 6-7 yıllık dönemde ekonomide sağlanan iyileşmeye paralel olarak dar gelirli vatandaşların gelirlerinde de önemli düzeyde bir reel iyileşme sağlanmıştır. Söz konusu ücret ve maaşlar istenilen düzeye henüz ulaşmamakla birlikte, ekonomik büyümede istikrarın devamı etmesi ve ekonomik gelişmenin artması ile birlikte bu durum vatandaşlarımızın gelirlerine de yansımaktadır.

SORU 5: Gerçek sayıları 6 milyona yaklaşan işsizlerin, çarşıya pazara çıkıp alışveriş yapabileceğini ve borcunu ödeyebileceğini düşünüyor musunuz?

SORU 7: Toplumun ezici çoğunluğunu oluşturan ve çok zor durumda olan bu yoksul ve dar gelirli durumunu düzeltmek için “ACİL AÇILIM” yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 5.7:

Tüm dünyayı etkisi altına alan küresel krizden küresel ekonomiye entegre olmuş her ülke gibi Türkiye de olumsuz yönde etkilenmiştir. Krizin etkilerinin hissedilmesiyle beraber işsizlik oranında da bir miktar artış gerçekleşmiştir. Hükümet krizin istihdam üzerindeki olumsuz etkilerini hafifletmek amacıyla çeşitli önlemler almıştır. Doğrudan işsizliği hedef alan düzenlemeler kapsamında :

- Kısa çalışma ödeneğinin miktarı yüzde 50 oranında artırılarak, ödenekten yararlanma süresi 3 aydan 6 aya çıkarılmıştır. Söz konusu ödenekten 31.12.2009 tarihine kadar yararlanılabilecektir.
- Genç ve kadın istihdam teşvikinin süresi uzatılmıştır.
- İşsizlik ödeneği yüzde 11 oranında artırılmıştır.
- Yeni istihdam paketi çerçevesinde 500 bin kişiye iş imkanı sağlayacak uygulama hayata geçirilmiştir.

Yukarıdaki önlemlere ek olarak, istihdama dolaylı yollardan katkı sağlayabilecek reel sektöre yönelik diğer düzenlemeler de hayata geçirilmiştir. Yeni yatırım teşvik sisteminin hazırlanması, ihracatçılara ve KOBİ'lere kredi desteği verilmesi, kredi garanti sistemine işlerlik kazandırılması gibi önlemler istihdama olumlu katkı yapacak diğer düzenlemelerdir. Diğer taraftan, ihtiyaçlar doğrultusunda yeni önlemler alınmaya devam edilecektir.

SORU 6: Girdilerine yapılan zamlar %100'leri bulduğu halde ürününü yok pahasına satmak zorunda kaldığı için bankalara ve kooperatiflere olan borcu 15 milyar TL'ye ulaşan milyonlarca çiftçinin, çarşıya pazara çıkıp alışveriş yapabileceğini ve borcunu ödeyebileceğini düşünüyor musunuz?

CEVAP 6:

Tarım sektörüne verilen destekler yıllar itibarıyla artmıştır. 2002 yılında toplam destekleme ödemeleri 2,4 milyar TL iken, 2008 yılında 6,3 milyar TL'ye yükselmiştir. 2009 yılında üretim ve verimlilik arasında ilişki kurulması ve desteğin arazi sahibine değil, üreticiye sağlanması amacıyla Doğrudan Gelir Desteği uygulamasına son verilmiştir. Bunun neticesinde, tarıma verilen destek 2009 yılının ilk dokuz aylık döneminde 4,3 milyar TL olarak gerçekleşmiş olup, toplam desteğin yıl sonunda 5 milyar TL'ye ulaşması beklenmektedir. Söz konusu desteğin 1,7 milyar TL'lik kısmı prim desteği, 1 milyar TL'lik kısmı hayvancılık desteği, 1,1 milyar TL'lik kısmı mazot ve gübre desteği ve 1,2 milyar TL'lik kısmının çeşitli destekler olarak ödeneceği tahmin edilmektedir.

Tarımsal üreticilere 2004 yılından beri Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından düşük faizli kredi sağlanmaktadır. Tarımsal kredi faiz oranı, 2002 yılında yüzde 59 seviyesinde iken, söz konusu oran 2008 yılında indirimli kredilerde yüzde 0-13,125 aralığına, 2009 yılının ilk dokuz aylık döneminde yüzde 0-11,25 aralığına çekilmiştir. 2008 yılında, Ziraat Bankası'nca tarımsal üreticilere 4,7 milyar TL tutarında sübvansiyonlu kredi kullanılmıştır. 2009 yılı ilk dokuz ayında ise Ziraat Bankası tarafından sağlanan sübvansiyonlu kredi 2,8 milyar TL düzeyindedir.